Draft Law of Ukraine "On the Local Bodies of Self-Organization of Population in Ukraine" with Explanatory Note and Comparative Table
(January, 2022)

The Explanatory Note contains all the necessary elements and addresses the issue of why this Law should be adopted in a revised version.

The Draft Law itself represents the recommended text of the Law, based on my research.

The Comparative Table accompanies each Draft Law of Ukraine that involves amendments, enabling a comparison between the current version of the Law and the proposed amendments.

Проект Закону України «Про органи самоорганізації населення в Україні» із пояснювальною запискою і порівняльною таблицею

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України
“Про органи самоорганізації населення в Україні”

Необхідність викладення у новій редакції Закону України “Про органи самоорганізації населення” обумовлена нагальністю його оновлення за підсумками майже десятирічного досвіду застосування.

Значну кількість норм цього Закону делеговано конкретизувати місцевим радам та їхнім виконавчим органам. На сучасному етапі органи самоорганізації населення фактично повністю залежать від них. У випадку, коли останні сприяють їхньому розвитку – вони розвиваються, причому у тому напрямку, який заохочують ці органи. Якщо вони вважають за потрібне не активізувати населення на рівні будинків, вулиць, кварталів тощо через органи самоорганізації населення, – створення та функціонування будинкових, вуличних, квартальних тощо комітетів є або досить утрудненим, або взагалі неможливим.

Недоліком Закону є те, що він, у тих частинах, в яких не потребує подальшої конкретизації, є надто детальним і передбачає громіздкі процедури, практична реалізація яких є утрудненою (наприклад, створення органів самоорганізації населення). Новою редакцією Закону України “Про органи самоорганізації населення в Україні” (*далі - Законопроект*) передбачено, що на органи самоорганізації населення розповсюджує свою дію Закон України «Про об'єднання громадян» від 16 червня 1992 року – адже вони є об’єднаннями громадян, що створені для захисту соціальних, економічних, культурних і інших інтересів місцевого характеру. Але, законодавче включення органів самоорганізації населення до системи місцевого самоврядування обумовлює той факт, що їхній статус у дечому є унікальним. До Законопроекту включені тільки ті норми, які стосуються цих особливостей.

У порівнянні із чинним Законом, у Законопроекті:

- оновлено визначення органу самоорганізації населення через введення терміну «територіальна мікрогромада»;
- оновлено основні завдання органів самоорганізації населення;
- на органи самоорганізації населення розповсюджено дію Закону України від 16 червня 1992 року «Про об'єднання громадян»;
- спрощено процедуру створення органу самоорганізації населення;
- спрощено та уніфіковано із чинним законодавством процес легалізації органу самоорганізації населення (із Законом України від 15 травня 2003 року «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» і відповідними підзаконними актами);
- розширено цивільну правоздатність органу самоорганізації населення, зокрема, йому надано право вести господарську діяльність та бути засновником юридичних осіб; з

метою додаткового контролю за здійсненням ними цієї діяльності встановлена вимога щодо створення ревізійної комісії органу самоорганізації населення.

На сучасному етапі на розгляді у Верховній Раді України знаходиться Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про органи самоорганізації населення» (реєстраційний номер 2108 від 21.02.2008 року). Основні відмінності Законопроекту від Законопроекту № 2108 полягають у тому, що:

- Законопроект регламентує правове положення виключно органів самоорганізації населення (у Законопроекті № 2108 також йдеться про старост сіл, селищ, районів у місті);
- Законопроект містить значну кількість відсильних норм з тих питань, які детально регламентуються Законопроектом № 2108. В останньому наведено переліки документів, які необхідно оформити при ініціюванні створення органу самоорганізації населення; переліки документів, які необхідно надати при легалізації цього органу тощо.

Внаслідок прийняття Законопроекту буде уніфіковано законодавство, яке регламентує порядок створення й функціонування такого важливого інституту громадянського суспільства в Україні, як органи самоорганізації населення. Спрощення порядку створення й функціонування цих органів, розширення обсягу їх правоздатності підвищить ефективність діяльності існуючих і сприятиме появі нових органів самоорганізації населення.

Прийняття Законопроекту не призведе до додаткових витрат із державного та місцевих бюджетів на його реалізацію.

Законопроект підготовлений кандидатом юридичних наук, доцентом кафедри конституційного права Одеської національної юридичної академії Мішиною Наталею Вікторівною в рамках проведення конституційно-порівняльного дослідження органів самоорганізації населення в Україні та їхніх аналогів у зарубіжних країнах.

Проект

ЗАКОН УКРАЇНИ
“Про органи самоорганізації населення в Україні”
(нова редакція)

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни та доповнення до Закону України “Про органи самоорганізації населення” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 48, ст. 254), виклавши його у новій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ
«Про органи самоорганізації населення в Україні»

Розділ I.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Мета Закону

Цей Закон визначає правовий статус органів самоорганізації населення, порядок їх утворення, обрання персонального складу, функціонування та припинення діяльності.

Стаття 2. Поняття органу самоорганізації населення

1. Органи самоорганізації населення – це представницькі органи, що захищають соціальні, економічні, культурні та інші інтереси місцевого характеру членів територіальної мікрогромади.

2. Територіальна мікрогромада – це жителі частини населеного пункту – будинку, вулиці, кварталу, мікрорайону тощо.

3. Органи самоорганізації населення утворюються за територіальною ознакою. Органами самоорганізації населення є будинкові, вуличні, квартальні комітети, комітети мікрорайонів, комітети районів у містах, сільські, селищні комітети.

Межі території діяльності органу самоорганізації населення не повинні збігатися з межами території діяльності сільської, селищної, міської ради, їх виконавчих органів, іншого органу місцевого самоврядування або іншого органу самоорганізації населення.

Стаття 3. Правовий статус органу самоорганізації населення.

1. Органи самоорганізації населення створюються в порядку реалізації права на свободу об’єднання, для участі у здійсненні місцевого самоврядування. Обирати і бути обраними до цих органів можуть особи, які мають право голосу на місцевих виборах.

2. Орган самоорганізації населення – це неприбуткове об’єднання громадян, яке діє згідно з Конституцією України, цим Законом і Законом України «Про об'єднання громадян» від 16 червня 1992 року.

Стаття 4. Основні завдання органу самоорганізації населення

Основними завданнями органів самоорганізації населення є:

1) створення комфортного житлового середовища для членів територіальної мікрогромади;

2) постачання суспільних соціальних послуг, робіт, товарів на місцевому рівні;

3) захист прав та законних інтересів членів територіальної мікрогромади і інших осіб.

Розділ II
ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ

Стаття 5. Ініціювання створення органу самоорганізації населення

1. Питання створення органу самоорганізації населення вирішується на загальних зборах (конференції) громадян за місцем проживання. У них беруть участь члени територіальної мікрогромади, які мають право голосу на місцевих виборах. Інших осіб може бути запрошено на збори (конференцію) з правом дорадчого голосу.

Особи, які взяли участь у зборах (конференції), вносяться до списку учасників зборів (конференції). У списку зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, серія і номер паспорта громадянина України (або тимчасового посвідчення громадянина України), домашня адреса, номер телефону. Правильність цих відомостей засвідчується особистим підписом кожного учасника зборів (конференції).

Список є невід'ємною частиною протоколу зборів (конференції).

2. Проведення конференції ініціюють члени територіального мікроколективу. Органи місцевого самоврядування можуть надавати допомогу в організації і проведенні зборів (конференції).

3. На зборах (конференції) вирішуються такі питання:

а) прийняття рішення про створення органу самоорганізації;

б) визначення території діяльності органу самоорганізації населення;

в) визначення назви і місцезнаходження органу самоорганізації населення, затвердження його статутних документів;

г) обрання голови, заступника голови, секретаря та інших членів органу самоорганізації населення;

д) обрання ревізійної комісії органу самоорганізації населення;

е) обрання уповноваженої особи (осіб), яким доручається здійснити легалізацію органу самоорганізації населення.

4. Рішення зборів (конференції) приймається більшістю голосів їх учасників. Голоси учасників із правом дорадчого голосу не враховуються.

Стаття 6. Статутні документи органу самоорганізації населення

1. Органи самоорганізації населення, які легалізуються шляхом повідомлення про створення, діють на підставі Положення. Органи самоорганізації населення, які легалізуються шляхом державної реєстрації, діють на підставі Статуту.

2. Статут або Положення органу самоорганізації населення мають містити:

1) назву, місцезнаходження, територію діяльності органу самоорганізації населення;

2) мету, завдання, власні повноваження органу самоорганізації населення;

3) права і обов'язки посадових осіб органу самоорганізації населення;

4) джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна органу самоорганізації населення, порядок звітності, контролю, здійснення господарської й іншої комерційної діяльності, необхідної для виконання статутних завдань;

5) порядок формування персонального складу органу самоорганізації населення і його ревізійної комісії та строк, на який вони обираються;

6) внутрішню структуру органу самоорганізації населення, порядок організації його діяльності;

7) порядок внесення змін і доповнень до статутного документа;

8) порядок припинення діяльності органу самоорганізації населення і вирішення майнових питань, пов'язаних з його ліквідацією.

3. Модельні статутні документи органу самоорганізації населення затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 7. Повноваження органу самоорганізації населення

1. При створенні органу самоорганізації населення загальні збори (конференція) громадян за місцем проживання обирають серед власних повноважень, наведених у пункті 2 цієї статті, ті, якими вони бажають його наділити. Перелік власних повноважень органу самоорганізації населення закріплюється в його Положенні або Статуті і може бути

переглянутий загальними зборами (конференцією) із внесенням відповідних змін до статутних документів.

2. Органу самоорганізації населення в межах території його діяльності можуть надаватися такі повноваження:

1) представляти інтереси територіальної мікрогромади у відповідній місцевій раді та її органах, місцевих органах виконавчої влади;

2) організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо:

- охорони навколишнього природного середовища;
- проведення робіт з благоустрою, озеленення та утримання в належному стані садиб, дворів, вулиць, площ, парків тощо;
- обладнання дитячих і спортивних майданчиків, кімнат дитячої творчості, клубів за інтересами тощо;
- догляду за безпритульними тваринами;

3) організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо:

- охорони пам'яток історії та культури;
- ліквідації наслідків стихійного лиха;
- будівництва і ремонту шляхів, тротуарів, комунальних мереж, об'єктів загального користування;

4) здійснювати контроль за якістю надаваних членам територіальної мікрогромади житлово-комунальних послуг та за якістю проведених у зазначених житлових будинках ремонтних робіт;

5) надавати допомогу навчальним закладам, закладам та організаціям культури, фізичної культури і спорту у проведенні культурно-освітньої, спортивно-оздоровчої та виховної роботи серед населення, розвитку художньої творчості, фізичної культури і спорту; сприяти збереженню культурної спадщини, традицій народної культури, охороні пам'яток історії та культури;

6) організовувати допомогу громадянам похилого віку, інвалідам, сім'ям загиблих воїнів, партизанів та військовослужбовців, малозабезпеченим та багатодітним сім'ям, а також самотнім громадянам, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, вносити пропозиції з цих питань до органів місцевого самоврядування;

7) надавати необхідну допомогу органам пожежного нагляду в здійсненні протипожежних заходів, організовувати вивчення населенням правил пожежної безпеки, брати участь у здійсненні громадського контролю за додержанням вимог пожежної безпеки;

8) сприяти відповідно правоохоронним органам у забезпеченні ними охорони громадського порядку;

9) розглядати звернення, вести прийом членів територіальної мікрогромади;

10) вести облік членів територіальної мікрогромади за віком, місцем проживання тощо;

11) інші повноваження.

3. Орган самоорганізації населення може також мати повноваження, які йому делеговано відповідною місцевою радою. Порядок делегування повноважень сільськими, селищними, міськими радами органам самоорганізації населення затверджує Кабінет Міністрів України.

Стаття 8. Легалізація органу самоорганізації населення

1. Дозвіл на створення органу самоорганізації населення надається сільською, селищною, міською, районною в місті (у разі її створення) радою. Це питання має бути розглянуте на найближчому пленарному засіданні місцевої ради. Місцева рада перевіряє

тільки дотримання вимог чинного законодавства при створенні органу самоорганізації населення. Відмова місцевої ради може бути оскаржена в судовому порядку.

Якщо орган самоорганізації населення легалізується шляхом повідомлення про заснування, місцева рада одночасно з рішенням про надання дозволу на його створення приймає рішення про його легалізацію.

2. Орган самоорганізації населення, який легалізуються шляхом державної реєстрації, після отримання дозволу місцевої ради на його створення, подає це рішення та інші документи, визначені чинним законодавством, державному реєстратору. Державна реєстрація такого органу самоорганізації населення здійснюється в порядку, передбаченому чинним законодавством України.

Порядок здійснення легалізації органів самоорганізації населення затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 9. Припинення діяльності органу самоорганізації населення

Припинення діяльності органу самоорганізації населення відбувається шляхом його реорганізації або ліквідації (добровільної чи примусової). Добровільна ліквідація відбувається за рішенням зборів (конференції) громадян за місцем проживання, а примусова – за рішенням суду.

Розділ III
ПРАВА, МАЙНО, ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ

Стаття 10. Права органу самоорганізації населення

Для здійснення цілей і завдань, визначених у статутних документах, орган самоорганізації населення має право:

- виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові і немайнові права;
- представляти і захищати свої законні інтереси та законні інтереси членів територіальної мікрогромади у державних та громадських органах;
- одержувати від органів державної влади і управління та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх цілей і завдань;
- вносити пропозиції до органів влади і управління;
- поширювати інформацію і пропагувати свої ідеї та цілі;
- засновувати засоби масової інформації;
- створювати підприємства й установи, необхідні для виконання статутних цілей;

Члени органу самоорганізації населення мають право брати участь у засіданнях відповідних місцевих рад та їх виконавчих органів, що стосуються їх діяльності, а також при розгляді питань, ініційованих органом самоорганізації населення.

Орган самоорганізації населення користується іншими правами, передбаченими законами України.

Стаття 11. Майно і кошти органу самоорганізації населення

1. Орган самоорганізації населення може мати у власності кошти та інше майно, необхідне для здійснення його діяльності.

2. Орган самоорганізації населення отримує від місцевої ради майно на праві господарського відання, якщо інше не передбачено рішенням місцевої ради.

Кошти, які місцева рада надає органу самоорганізації населення для виконання власних повноважень, використовуються ним за рішенням його членів. Кошти, які місцева рада надає органу самоорганізації населення разом із делегуванням повноважень, використовуються виключно на виконання цих повноважень.

3. Орган самоорганізації населення набуває прав власності (якщо інше не передбачено) на кошти і інше майно, передане йому членами територіальної мікрогромади, іншими особами.

Орган самоорганізації населення має право на майно та кошти, набуті в результаті господарської та іншої комерційної діяльності його або створених ним юридичних осіб.

4. У разі припинення діяльності органу самоорганізації населення:

- майно і невикористані кошти, отримані від місцевої ради, підлягають поверненню місцевій раді;
- майно, отримане від інших осіб у користування, підлягає поверненню цим особам;
- майно і невикористані кошти, отримані від інших осіб у власність, можуть бути передані іншим органам самоорганізації населення, на благодійницькі цілі, або до місцевого бюджету.

Розділ IV
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

2. Закони України та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у чотиримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:

1) підготувати пропозиції щодо внесення змін до законів України, що випливають із цього Закону;

2) привести акти Кабінету Міністрів України у відповідність до цього Закону;

3) затвердити:

- модельні статутні документи органу самоорганізації населення;
- Порядок здійснення легалізації органів самоорганізації населення;
- Порядок делегування повноважень сільськими, селищними, міськими радами органам самоорганізації населення.

Голова Верховної Ради
України В. ЛИТВИН

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до проектів Закону України про внесення змін до Закону України
«Про органи самоорганізації населення»

Чинна редакція Закону	Законопроект №2108	Законопроект, запропонований за підсумками порівняльно-правового дослідження органів самоорганізації населення в Україні і в зарубіжних країнах
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про органи самоорганізації населення»	ЗАКОН УКРАЇНИ Про внесення змін до Закону України “Про органи самоорганізації населення” Верховна Рада України постановляє: І. Внести зміни та доповнення до Закону України “Про органи самоорганізації населення” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 48, ст. 254), виклавши його у такій редакції: «ЗАКОН УКРАЇНИ «Про органи самоорганізації населення»	ЗАКОН УКРАЇНИ “Про органи самоорганізації населення в Україні” (нова редакція) Верховна Рада України постановляє: І. Внести зміни та доповнення до Закону України “Про органи самоорганізації населення” (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 48, ст. 254), виклавши його у новій редакції: «ЗАКОН УКРАЇНИ «Про органи самоорганізації населення»
Розділ І	**Розділ І.**	**Розділ І.**
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	**ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**	**ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ**
Стаття 1. Мета Закону	**Стаття 1. Мета Закону**	**Стаття 1. Мета Закону**
Цей Закон визначає правовий статус, порядок організації та діяльності органів самоорганізації населення.	Цей Закон визначає правовий статус, порядок організації, діяльності, припинення повноважень та ліквідації органів самоорганізації населення.	Цей Закон визначає правовий статус органів самоорганізації населення, порядок їх утворення, обрання

		персонального складу, функціонування та припинення діяльності.
Стаття 2. Основні терміни, використані в цьому Законі	**Стаття 2. Основні терміни, використані в цьому Законі**	
Основні терміни, використані в цьому Законі, мають таке значення:	Основні терміни, використані в цьому Законі, мають таке значення:	
органи самоорганізації населення - представницькі органи, що створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їх частин, для вирішення завдань, передбачених цим Законом;	органи самоорганізації населення - представницькі органи, що створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їх частин, для вирішення завдань, передбачених цим Законом;	
	загальний склад органу самоорганізації населення - кількісний склад органу самоорганізації населення, визначений законом України або зборами (конференцією) жителів за місцем проживання відповідно до цього Закону;	
	загальні збори (конференція) - зібрання всіх чи частини жителів села, селища, міста (району в місті) для вирішення питань місцевого значення, передбачених цим Законом;	
	мікрогромада - частина членів територіальної громади, яка об’єднана компактним проживання та відносною спільністю соціальних, культурних, побутових та інших потреб, в межах поселення якої створюється орган самоорганізації населення;	
	уповноважені – голова, заступник (заступники), секретар чи інші члени органу самоорганізації населення, які уповноважені учасниками зборів (конференції) жителів за місцем проживання представляти їх інтереси у відповідній сільський, селищній, міській або районній у місті (у разі її	

	створення) раді при наданні дозволу на створення органу самоорганізації населення, та у виконавчому комітеті відповідної ради при легалізації органу самоорганізації населення;	
власні повноваження органу самоорганізації населення - повноваження, надані відповідно до Конституції та законів України сільською, селищною, міською або районною у місті (у разі її створення) радою органу самоорганізації населення під час його утворення;	власні повноваження органу самоорганізації населення - повноваження, які надаються відповідно до Конституції та законів України сільською, селищною, міською або районною у місті (у разі її створення) радою органу самоорганізації населення під час його утворення чи зміні його діяльності;	
делеговані повноваження органу самоорганізації населення - повноваження сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, якими вона додатково наділяє орган самоорганізації населення.	делеговані повноваження органу самоорганізації населення - повноваження сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради та їх виконавчих органів, якими відповідна місцева рада додатково наділяє орган самоорганізації населення у разі отримання ним статусу юридичної особи.	
Стаття 3. Поняття органу самоорганізації населення	**Стаття 3. Поняття органу самоорганізації населення**	**Стаття 2. Поняття органу самоорганізації населення**
1. Орган самоорганізації населення є однією з форм участі членів територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах у вирішенні окремих питань місцевого значення.	1. Орган самоорганізації населення є однією з форм участі членів територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах у вирішенні окремих питань місцевого значення.	1. Органи самоорганізації населення – це представницькі органи, що захищають соціальні, економічні, культурні і інші інтереси місцевого характеру членів територіальної мікрогромади.
2. Органами самоорганізації населення є будинкові, вуличні, квартальні комітети, комітети мікрорайонів, комітети районів у містах, сільські, селищні комітети.	Органи самоорганізації населення є представницькими органами мікрогромади та складовою системи місцевого самоврядування. 2. Органами самоорганізації населення є будинкові, вуличні, квартальні комітети, комітети мікрорайонів, житлових комплексів, управи районів у містах, сільські, селищні управи, а також інші органи самоорганізації населення, створені за територіальною ознакою.	2. Територіальна мікрогромада – це жителі частини населеного пункту – будинку, вулиці, кварталу, мікрорайону тощо. 3. Органи самоорганізації населення утворюються за територіальною ознакою. Органами самоорганізації населення є будинкові, вуличні, квартальні комітети, комітети

		мікрорайонів, комітети районів у містах, сільські, селищні комітети. Межі території діяльності органу самоорганізації населення не повинні збігатися з межами території діяльності сільської, селищної, міської ради, їх виконавчих органів, іншого органу місцевого самоврядування або іншого органу самоорганізації населення.
3. Основними завданнями органів самоорганізації населення є:	3. Основними завданнями органів самоорганізації населення є:	**Стаття 4. Основні завдання органу самоорганізації населення**
1) створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції і законів України;	1) створення умов для участі жителів у вирішенні питань місцевого значення в межах Конституції та законів України;	Основними завданнями органів самоорганізації населення є: 1) створення комфортного житлового середовища для членів територіальної мікрогромади;
2) задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб жителів шляхом сприяння у наданні їм відповідних послуг;	2) задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб жителів шляхом сприяння у наданні і надання їм відповідних послуг та соціальної допомоги;	2) постачання суспільних соціальних послуг, робіт, товарів на місцевому рівні; 3) захист прав та законних інтересів членів територіальної мікрогромади і інших осіб.
3) участь у реалізації соціально-економічного, культурного розвитку відповідної території, інших місцевих програм.	3) участь у формуванні та реалізації програм соціально-економічного і культурного розвитку відповідної території, містобудівних та інших місцевих програм.	
	4. Органи самоорганізації населення здійснюють власну діяльність на неприбутковій основі.	**Стаття 3. Правовий статус органу самоорганізації населення.** 1. Органи самоорганізації населення створюються в порядку реалізації права на свободу об’єднання, для участі у здійсненні місцевого самоврядування. Обирати і бути обраними до цих органів

		можуть особи, які мають право голосу на місцевих виборах. 2. Орган самоорганізації населення – це неприбуткове об’єднання громадян, яке діє згідно з Конституцією України, цим Законом і Законом України «Про об'єднання громадян» від 16 червня 1992 року.
Стаття 4. Законодавство про органи самоорганізації населення	**Стаття 4. Законодавство України про органи самоорганізації населення**	Стаття 3, частина 3
	1. Правовий статус органів самоорганізації населення визначається Конституцією України, цим Законом, законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про адміністративно-територіальний устрій» та іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону.	
	2. Якщо міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законами України, то застосовуються норми міжнародних договорів.	
1. Органи самоорганізації населення діють на підставі Конституції України, цього та інших законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади (а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим та рішень Ради міністрів Автономної Республіки Крим), рішень відповідних органів місцевого самоврядування, рішень місцевого референдуму, статутів територіальних	3. Органи самоорганізації населення діють на підставі Конституції України, цього та інших законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади (а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим та рішень Ради міністрів Автономної Республіки Крим), рішень відповідних органів місцевого самоврядування, рішень місцевого референдуму, статутів територіальних громад, розпоряджень сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті (у разі її створення) ради, виданих у межах своїх	

громад, розпоряджень сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті (у разі її створення) ради, виданих у межах своїх повноважень, положень про органи самоорганізації населення, рішень зборів (конференції) жителів за місцем проживання, які їх обрали.	повноважень, а також Положення про орган самоорганізації населення, рішень зборів (конференції) жителів за місцем проживання, Договорів з відповідними місцевими радами.	
2. Орган самоорганізації населення, утворений за дозволом районної у місті ради, керується у своїй діяльності також рішеннями міської ради та її виконавчого органу.	4. Орган самоорганізації населення, утворений за дозволом районної у місті ради, керується у своїй діяльності також рішеннями міської ради та її виконавчого органу.	
Стаття 5. Принципи організації та діяльності органу самоорганізації населення	**Стаття 5. Принципи організації та діяльності органу самоорганізації населення**	
Організація та діяльність органу самоорганізації населення ґрунтуються на принципах:	Організація та діяльність органу самоорганізації населення ґрунтуються на принципах:	
1) законності;	1) законності;	
2) гласності;	2) гласності;	
3) добровільності щодо взяття окремих повноважень сільської, селищної, міської, районної в місті (у разі її створення) ради;	3) добровільності при створенні та при прийнятті окремих повноважень, делегованих сільською, селищною, міською, районною в місті (у разі її створення) радою;	
4) територіальності;	4) територіальності;	
5) виборності;	5) виборності;	
	6) політичної нейтральності та неупередженості;	
6) підзвітності, підконтрольності та відповідальності перед відповідними радами;	7) підзвітності, підконтрольності та відповідальності перед відповідними радами;	
7) підзвітності, підконтрольності та відповідальності перед жителями, які обрали орган самоорганізації населення;	8) підзвітності, підконтрольності та відповідальності перед мікрогромадою, яка утворила та обрала орган самоорганізації населення;	

8) фінансової та організаційної самостійності.	9) фінансової та організаційної самостійності;	
	10) безпосередньої участі населення у розробці, прийняті та реалізації рішень по облаштуванню та забудові відповідної території;	
	11) узгодження інтересів населення відповідної мікрогромади та інтересів територіальної громади села, селища, міста (або утвореної на основі декількох населених пунктів);	
	12) захисту прав та законних інтересів жителів села, селища, міста, задоволення їх соціальних потреб;	
	13) плановості та договірних відносинах;	
	14) колегіальності.	
Стаття 6. Право жителів обирати та бути обраними до органу самоорганізації населення	**Стаття 6. Право жителів обирати та бути обраними до складу органу самоорганізації населення**	Стаття 3, частина 2
1. Обирати та бути обраними до органу самоорганізації населення в порядку, визначеному цим Законом, можуть жителі, які на законних підставах проживають на відповідній території.	1. Обирати та бути обраними до складу органу самоорганізації населення в порядку, визначеному цим Законом, можуть жителі, які на законних підставах проживають на відповідній території та мають право голосу.	
2. Забороняються будь-які обмеження права жителів, які проживають на відповідній території, на участь у відповідному органі самоорганізації населення залежно від їх раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, мовних або інших ознак.	2. Забороняються будь-які обмеження прав вказаних жителів на участь у створенні та діяльності відповідного органу самоорганізації населення залежно від їх раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, політичних уподобань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, мовних або інших ознак.	
Стаття 7. Територія, в межах якої діє орган самоорганізації населення	**Стаття 7. Територія, в межах якої діє орган самоорганізації населення**	Стаття 2, частина 1
1. Орган самоорганізації населення створюється за територіальною ознакою.	1. Орган самоорганізації населення створюється за територіальною ознакою.	

2. Територією, у межах якої діє орган самоорганізації населення, може бути частина території села, селища, міста, району в місті, у межах якої проживають жителі, які обрали цей орган.	2. Територією, у межах якої діє орган самоорганізації населення, може бути частина території села, селища, міста, району в місті, або територія населеного пункту, якщо в ньому не створюється відповідна рада, у межах поселення мікрогромади.	
	3. Цим законом передбачено три управлінські типи органів самоорганізації населення:	
	- органи самоорганізації населення вищого рівня: управи районів у містах, сільські, селищні управи;	
	- органи самоорганізації населення середнього рівня: комітети мікрорайонів, житлових комплексів;	
	- органи самоорганізації населення базового рівня: будинкові, вуличні, квартальні комітети, а також інші органи самоорганізації населення, створені за територіальною ознакою.	
3. Територія, у межах якої діє орган самоорганізації населення, визначається рішенням ради, що дала дозвіл на створення:	4. Територія, у межах якої діє орган самоорганізації населення вищого рівня визначається законом, а базового та середнього рівнів – визначається рішенням ради при наданні дозволу на його створення виходячи із рішення зборів (конференції) про утворення органу самоорганізації населення, із урахуванням соціально-економічної цілісності села, селища, міста:	
а) сільського, селищного комітету - в межах території села, селища, якщо його межі не співпадають з межами діяльності сільської, селищної ради;	а) сільської, селищної управи - в межах території села, селища, якщо в них не створюється сільська, селищна ради;	
ґ) комітету району в місті - в межах одного або кількох районів у місті, якщо його межі не співпадають з межами діяльності районної у місті ради.	б) управи району в місті - в межах одного району у місті, якщо в ньому не створюється районна у місті рада;	
в) комітету мікрорайону - в межах території окремого мікрорайону, житлово-експлуатаційної організації в містах;	в) комітету мікрорайону, житлового комплексу - в межах території окремого мікрорайону, житлового	

	комплексу, однієї або кількох житлово-експлуатаційних організацій в містах;	
б) вуличного, квартального комітету - в межах території кварталу, кількох, однієї або частини вулиці з прилеглими провулками в місцях індивідуальної забудови;	г) вуличного, квартального комітету, а також іншого органу самоорганізації населення, створеного за територіальною ознакою - в межах території кварталу, кількох, однієї або частини вулиці з прилеглими провулками;	
г) будинкового комітету - в межах будинку (кількох будинків) в державному і громадському житловому фонді та фонді житлово-будівельних кооперативів;	ґ) будинкового комітету - в межах житлового будинку (кількох будинків), гуртожитку (гуртожитків), незалежно від їх приналежності та форми власності.	
	5. Забороняється створення на одній території двох і більше органів самоорганізації населення однакового управлінського рівня.	
	6. Забороняється створення органів самоорганізації населення на території підрозділів та частин Збройних Сил України, інших військових формувань та установ виконання покарань.	
	7. Органи самоорганізації населення різних рівнів, що діють на одній території, можуть укладати між собою двосторонні або багатосторонні договори щодо розподілу власної компетенції у межах своїх повноважень.	
	8. Органи самоорганізації населення можуть об’єднуватись на добровільних засадах в асоціації з метою захисту своїх прав, обміну досвідом, розвитку контактів (у тому числі міжнародних) тощо, а також для спільного вирішення питань, пов'язаних з інтересами відповідних мікрогромад.	
Розділ II	**Розділ II.**	**Розділ II**

ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ	**ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ**	ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ
Стаття 8. Порядок ініціювання створення органу самоорганізації населення	**Стаття 8. Порядок створення органу самоорганізації населення**	**Стаття 5. Ініціювання створення органу самоорганізації населення**
	1. В населених пунктах та районах у містах, у яких відсутні органи місцевого самоврядування, з набранням чинності цим Законом України, створюються органи самоорганізації населення вищого рівня – сільська, селищна управа, управа району у місті – із статусом юридичної особи, а також обирається староста села, селища, району в місті відповідно до Закону про вибори депутатів місцевих рад.	
1. З ініціативою про створення органу самоорганізації населення до сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради можуть звернутися збори (конференція) жителів за місцем проживання за умови, якщо в них брало участь (було представлено) не менше половини жителів відповідної території, які мають право голосу.	2. З ініціативою про створення органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів до сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради можуть звернутися збори (конференція) жителів за місцем проживання за умови, якщо в них брало участь (було представлено) не менше половини жителів відповідної території, які мають право голосу.	1. Питання створення органу самоорганізації населення вирішується на загальних зборах (конференції) громадян за місцем проживання. У них беруть участь члени територіальної мікрогромади, які мають право голосу на місцевих виборах. Інших осіб може бути запрошено на збори (конференцію) з правом дорадчого голосу. Особи, які взяли участь у зборах (конференції), вносяться до списку учасників зборів (конференції). У списку зазначаються прізвище, ім’я, по батькові, дата народження, серія і номер паспорта громадянина України (або тимчасового посвідчення громадянина України), домашня адреса, номер телефону. Правильність цих відомостей

		засвідчується особистим підписом кожного учасника зборів (конференції). Список є невід'ємною частиною протоколу зборів (конференції).
	Ініціаторами проведення таких зборів (конференції) може бути сільський, селищний, міський голова, голова районної у місті (у разі її створення) ради, виконавчий комітет відповідної ради або не менше як одна десята частина жителів, що проживають на відповідній території і мають право голосу, яка не пізніше ніж у тижневий термін до запланованої дати проведення зборів (конференції) має в повідомному порядку (з підписами мешканців та їх адресами) проінформувати про цей захід відповідну сільську, селищну, міську, районну у місті (у разі її створення) раду або її виконавчий комітет.	2. Проведення конференції ініціюють члени територіального мікроколективу. Органи місцевого самоврядування можуть надавати допомогу в організації і проведенні зборів (конференції).
	3. Порядок проведення зборів (конференції) визначається цим Законом та Законом України про загальні збори громадян.	
	4. Організаційно-технічне забезпечення проведення зборів (конференції) жителів за місцем проживання покладається на ініціаторів або, за їх клопотанням, на виконавчий комітет сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради.	Стаття 5, частина 1
	5. Відкриває збори (конференцію) жителів за місцем проживання представник ініціаторів їх скликання, після чого збори (конференція) обирають робочі органи зборів (конференції): голову та секретаря, лічильну (виборчу) комісію.	
	6. Збори (конференція) жителів за місцем проживання вирішують такі питання:	3. На зборах (конференції) вирішуються такі питання:
	а) прийняття рішення про створення органу самоорганізації населення та визначення його назви;	а) прийняття рішення про створення органу самоорганізації;

	б) визначення території діяльності органу самоорганізації населення;	б) визначення території діяльності органу самоорганізації населення; в) визначення назви і місцезнаходження органу самоорганізації населення, затвердження його статутних документів;
	в) визначення основних напрямків діяльності органу самоорганізації населення;	
	г) ініціювання перед відповідною сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою питання про закріплення за органом самоорганізації населення всіх або частини власних повноважень в межах, визначених цим Законом;	
	ґ) затвердження Положення про відповідний орган самоорганізації населення;	
На зборах (конференції) жителів за місцем проживання обирається також ініціативна група, члени якої будуть представляти інтереси жителів - учасників зборів (конференції) у відповідній місцевій раді.	д) обрання персонального складу органу самоорганізації населення та уповноважених;	г) обрання голови, заступника голови, секретаря та інших членів органу самоорганізації населення;
	е) обрання ревізійної комісії органу самоорганізації населення;	д) обрання ревізійної комісії органу самоорганізації населення;
	є) прийняття клопотання (заяви) перед відповідною сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою про надання згоди на створення органу самоорганізації населення з набуттям (чи без) статусу юридичної особи.	е) обрання уповноваженої особи (осіб), яким доручається здійснити легалізацію органу самоорганізації населення
2. Рішення зборів (конференції) приймається більшістю голосів їх учасників.	7. Рішення зборів (конференції) приймається більшістю голосів учасників, які мають право голосу.	4. Рішення зборів (конференції) приймається більшістю голосів їх учасників. Голоси учасників із правом дорадчого голосу не враховуються.

		Стаття 6. Статутні документи органу самоорганізації населення 1. Органи самоорганізації населення, які легалізуються шляхом повідомлення про створення, діють на підставі Положення. Органи самоорганізації населення, які легалізуються шляхом державної реєстрації, діють на підставі Статуту. 2. Статут або Положення органу самоорганізації населення мають містити: 1) назву, місцезнаходження, територію діяльності органу самоорганізації населення; 2) мету, завдання, власні повноваження органу самоорганізації населення; 3) права і обов'язки посадових осіб органу самоорганізації населення; 4) джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна органу самоорганізації населення, порядок звітності, контролю, здійснення господарської й іншої комерційної діяльності, необхідної для виконання статутних завдань; 5) порядок формування персонального складу органу самоорганізації населення і його ревізійної комісії та строк, на який вони обираються;

		6) внутрішню структуру органу самоорганізації населення, порядок організації його діяльності; 7) порядок внесення змін і доповнень до статутного документа; 8) порядок припинення діяльності органу самоорганізації населення і вирішення майнових питань, пов'язаних з його ліквідацією. 3. Модельні статутні документи органу самоорганізації населення затверджуються Кабінетом Міністрів України.
3. Ініціативна група подає до сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради заяву про створення органу самоорганізації населення, протокол зборів (конференції) жителів за місцем проживання про ініціювання створення органу самоорганізації населення із зазначенням основних напрямів діяльності створюваного органу самоорганізації населення, а також список учасників зборів (конференції) жителів за місцем проживання із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, серії і номера паспорта та домашньої адреси кожного учасника зборів (конференції) жителів.	8. Уповноважені подають до сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради заяву про створення органу самоорганізації населення, протокол зборів (конференції) жителів за місцем проживання про ініціювання створення органу самоорганізації населення із зазначенням основних напрямів діяльності, повноважень та умов їх здійснення, території, в межах якої має діяти орган самоорганізації населення, а також список учасників зборів (конференції) із зазначенням прізвища, імені, по батькові, дати народження, серії і номера паспорта громадянина України (або тимчасового посвідчення громадянина України), домашньої адреси з № телефону та особистого підпису кожного учасника зборів (конференції).	
	9. Одночасно уповноважені подають до виконавчого комітету відповідної ради документи згідно з частиною третьою статті 13 цього Закону для проведення перевірки відомостей, що містяться в поданих документах та реєстрації органу самоорганізації населення.	

Стаття 9. Порядок надання дозволу на створення органу самоорганізації населення	**Стаття 9. Порядок надання дозволу на створення органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів**	**Стаття 8. Легалізація органу самоорганізації населення**
1. Дозвіл на створення органу самоорганізації населення надається сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою.	1. Дозвіл на створення органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів надається сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою.	1. Дозвіл на створення органу самоорганізації населення надається сільською, селищною, міською, районною в місті (у разі її створення) радою.
2. Питання про створення органу самоорганізації населення, внесене на розгляд сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, розглядається на найближчому засіданні відповідної ради за участю членів ініціативної групи зборів (конференції) жителів за місцем проживання.	2. Питання про створення органу самоорганізації населення, внесене на розгляд сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, розглядається в обов’язковому порядку на найближчому засіданні відповідної ради за участю уповноважених.	Це питання має бути розглянуте на найближчому пленарному засіданні місцевої ради. Місцева рада перевіряє тільки дотримання вимог чинного законодавства при створенні органу самоорганізації населення. Відмова місцевої ради може бути оскаржена в судовому порядку.
У рішенні ради про надання дозволу на створення органу самоорганізації населення мають бути обов'язково визначені його назва, основні напрями діяльності, повноваження та умови їх здійснення, територія, в межах якої має діяти орган самоорганізації населення.	У рішенні ради про надання дозволу на створення органу самоорганізації населення мають бути обов'язково визначені його назва, основні напрями діяльності, повноваження та умови їх здійснення, територія, в межах якої має діяти орган самоорганізації населення.	Якщо орган самоорганізації населення легалізується шляхом повідомлення про заснування, місцева рада одночасно з рішенням про надання дозволу на його створення приймає рішення про його легалізацію.
3. Рішення сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради про надання дозволу на створення органу самоорганізації населення доводиться до відома жителів у встановленому порядку.	3. Рішення сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради про надання дозволу на створення органу самоорганізації населення передається до її виконавчого комітету для реєстрації органу самоорганізації населення та доводиться до відома жителів у встановленому порядку.	
4. Сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада може відмовити у наданні дозволу на створення органу самоорганізації населення, якщо ініціювання створення органу	4. Сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада може відмовити у наданні дозволу на створення органу самоорганізації населення виключно за умов, якщо ініціювання створення органу	

самоорганізації населення було здійснено з порушенням вимог, встановлених законом.	самоорганізації населення було здійснено з порушенням вимог, встановлених цим законом.	
5. Рішення сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради про відмову у наданні дозволу на створення органу самоорганізації населення може бути оскаржено до суду в установленому законом порядку.	5. Рішення сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради про відмову у наданні дозволу на створення органу самоорганізації населення може бути оскаржено до суду в установленому законом порядку.	
		2. Орган самоорганізації населення, який легалізуються шляхом державної реєстрації, після отримання дозволу місцевої ради на його створення, подає це рішення та інші документи, визначені чинним законодавством, державному реєстратору. Державна реєстрація такого органу самоорганізації населення здійснюється в порядку, передбаченому чинним законодавством України. Порядок здійснення легалізації органів самоорганізації населення затверджується Кабінетом Міністрів України.
Стаття 10. Порядок обрання органу самоорганізації населення	**Стаття 10. Порядок обрання персонального складу органу самоорганізації населення**	Стаття 3, частина 2; стаття 5, частина 3
1. Орган самоорганізації населення обирається зборами (конференцією) жителів за місцем проживання на основі загального, рівного виборчого права шляхом таємного голосування жителів, які на законних підставах проживають на відповідній території. Право голосу на виборах мають жителі, які досягли на день їх проведення	1. Персональний склад органу самоорганізації населення обирається зборами (конференцією) жителів за місцем проживання на основі загального, рівного виборчого права шляхом таємного голосування жителів, які на законних підставах проживають в межах території мікрогромади. Право голосу на виборах мають жителі, які досягли на день їх проведення вісімнадцяти років. Не мають права голосу жителі, яких визнано судом	

вісімнадцяти років. Не мають права голосу жителі, яких визнано судом недієздатними. Загальний склад органу самоорганізації населення визначається зборами (конференцією) жителів за місцем проживання.	недієздатними, та громадяни України, які за вироком суду перебувають у місцях позбавлення волі.	
	2. Загальний склад органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів визначається зборами (конференцією) жителів за місцем проживання.	
	3. Загальний склад органу самоорганізації населення вищого рівня визначається відповідною радою. Вибори персонального складу сільської, селищної управи, управи району у місті, а також старости села, селища, району в місті відбуваються в день виборів до місцевих рад відповідно до Закону про вибори депутатів місцевих рад, крім випадків передбачених частиною першою статті 8 цього Закону та дострокового припинення їх повноважень.	
2. Організація проведення зборів (конференції) жителів за місцем проживання, як правило, покладається на виконавчий комітет сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради.	Виключити (дод. див. ч. 3 ст. 8 цього Закону)	
3. Орган самоорганізації населення обирається у складі керівника, заступника (заступників) керівника, секретаря, інших членів. Обраними до складу органу самоорганізації населення вважаються особи, які одержали більше половини голосів учасників зборів (конференції) жителів за місцем проживання.	4. До складу органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів входять голова, заступник (заступники) голови, секретар, інші члени комітету. До складу органу самоорганізації населення вищого рівня входять староста села (селища, району в місті), заступник (заступники) старости, секретар, інші члени управи. Право бути обраними до складу органу самоорганізації населення мають жителі, які на законних підставах проживають в межах поселення мікрогромади,	

	та мають право голосу. Обраними до складу органу самоорганізації населення вважаються особи, які одержали більше половини голосів учасників зборів (конференції) жителів за місцем проживання.	
4. Члени органу самоорганізації населення можуть бути достроково відкликані за рішенням зборів (конференції) жителів за місцем проживання, що утворили даний орган.	5. Члени органу самоорганізації населення можуть бути достроково відкликані за рішенням зборів (конференції) жителів за місцем проживання.	
5. Переобрання органу самоорганізації населення, відкликання, обрання окремих його членів замість вибулих чи зміна кількісного складу органу самоорганізації населення здійснюється зборами (конференцією) жителів за місцем проживання в порядку, встановленому цією статтею.	6. Переобрання органу самоорганізації населення, відкликання, обрання окремих його членів замість вибулих чи зміна кількісного складу органу самоорганізації населення здійснюється зборами (конференцією) жителів за місцем проживання в порядку, встановленому цією статтею та Законом України про загальні збори громадян. При цьому, ініціатори їх проведення не пізніше ніж у тижневий термін до запланованої дати проведення зборів (конференції) зобов'язані в повідомному порядку проінформувати про цей захід відповідну сільську, селищну, міську, районну у місті (у разі її створення) раду або її виконавчий комітет.	
Стаття 11. Термін повноважень органу самоорганізації населення	**Стаття 11. Строк повноважень органу самоорганізації населення та його персонального складу**	
Орган самоорганізації населення обирається терміном на строк повноважень відповідної ради, якщо інше не передбачено рішенням ради чи положенням про орган самоорганізації населення.	1. Орган самоорганізації населення створюється на необмежений строк. Рішення відповідної сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради про надання дозволу на створення органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів не припиняється із завершенням строку повноважень місцевої ради відповідного скликання.	

	2. Персональний склад сільської, селищної управи, управи району у місті обирається терміном на строк повноважень відповідної ради.	
	3. Персональний склад органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів обирається на строк, визначений Положенням про орган самоорганізації населення, але не більше ніж строк повноважень відповідної ради. Строк повноважень персонального складу органу самоорганізації населення обчислюється з дня його обрання.	
	4. Не пізніше ніж за місяць до завершення строку повноважень персонального складу органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів цей орган оголошує дату проведення зборів (конференції), на яких має бути розглянуте питання про переобрання його персонального складу. Ці збори (конференція) мають бути проведені до завершення строку повноважень чинного складу органу самоорганізації населення.	
	Якщо у зазначений термін орган самоорганізації населення не оголосив про дату проведення зборів (конференції) для переобрання його персонального складу у зазначений термін, відповідні збори (конференція) можуть бути скликані міським, сільським, селищним головою, головою районної у місті ради.	
Стаття 12. Положення про орган самоорганізації населення	**Стаття 12. Положення про орган самоорганізації населення базового та середнього рівнів**	Стаття 6
1. Збори (конференція) жителів на підставі рішення сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради про створення органів самоорганізації населення відповідно до Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів,	1. Збори (конференція) жителів за місцем проживання відповідно до Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів, актів та рішень відповідних органів місцевого самоврядування затверджують Положення про орган самоорганізації населення (далі - Положення).	

актів та рішень відповідних органів місцевого самоврядування затверджують Положення про орган самоорганізації населення (далі - Положення).	Типове положення про орган самоорганізації населення затверджується Кабінетом Міністрів України.	
2. У Положенні зазначаються:	2. У Положенні має бути визначено таке:	
1) назва та юридична адреса органу самоорганізації населення;	1) назва та місцезнаходження органу самоорганізації населення, статус юридичної особи (чи ні) ;	
2) основні завдання та напрями діяльності органу самоорганізації населення;	2) основні завдання та напрями діяльності органу самоорганізації населення;	
	3) власні повноваження органу самоорганізації населення;	
4) територія, у межах якої діє орган самоорганізації населення;	4) територія, в межах якої діє орган самоорганізації населення;	
3) права і обов'язки членів органу самоорганізації населення;	5) права та обов'язки органу самоорганізації населення та його членів;	
5) строк повноважень органу самоорганізації населення та порядок їх дострокового припинення;	6) строк повноважень персонального складу органу самоорганізації населення та порядок його переобрання;	
	7) порядок дострокового припинення діяльності членів та усього персонального складу органу самоорганізації населення;	
6) порядок використання коштів та іншого майна, порядок звітності;	8) порядок використання коштів та іншого майна, порядок звітності;	
7) порядок припинення діяльності органу самоорганізації населення;	9) порядок ліквідації органу самоорганізації населення;	
8) інші питання, пов'язані з діяльністю органу самоорганізації населення.	10) інші питання, пов'язані з діяльністю органу самоорганізації населення.	
3. Контроль за додержанням органом самоорганізації населення Положення про нього покладається на раду та її виконавчий орган, який здійснив реєстрацію органу самоорганізації населення.	3. Контроль за додержанням органом самоорганізації населення Положення покладається на відповідну місцеву раду та її виконавчий комітет, який здійснив реєстрацію органу самоорганізації населення.	

Стаття 13. Легалізація органу самоорганізації населення	**Стаття 13. Легалізація органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів**	Стаття 8
1. Легалізація органу самоорганізації населення є обов'язковою і здійснюється шляхом його реєстрації або повідомлення про заснування.	1. Легалізація органу самоорганізації населення є обов'язковою і здійснюється: середнього рівня – шляхом реєстрації, базового рівня – шляхом його реєстрації або повідомлення про заснування.	
У разі реєстрації орган самоорганізації населення набуває статусу юридичної особи.	У разі реєстрації орган самоорганізації населення набуває статусу юридичної особи, має печатку із власною назвою, штампи, бланки, поточний та інші рахунки в установах банків.	
2. Реєстрація органу самоорганізації населення здійснюється виконавчим комітетом відповідної ради (далі - реєструючий орган).	2. Реєстрація органу самоорганізації населення здійснюється виконавчим комітетом відповідної ради (далі - реєструючий орган) та підтверджується оформленням Свідоцтва про реєстрацію органу самоорганізації населення, зразок якого затверджується Кабінетом Міністрів України. Створені відповідно до цього Закону органи самоорганізації населення звільняються від сплати реєстраційного збору.	
3. Для реєстрації органу самоорганізації населення уповноважені зборами (конференцією) жителів за місцем проживання їх представники подають до реєструючого органу заяву.	3. Для реєстрації органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів уповноважені особисто подають до реєструючого органу заяву.	
До заяви про реєстрацію органу самоорганізації населення додаються:	До заяви про реєстрацію органу самоорганізації населення додаються:	
1) копія рішення відповідної ради про надання дозволу на створення органу самоорганізації населення;	1) копія рішення відповідної ради про надання дозволу на створення органу самоорганізації населення (після прийняття радою рішення – передається виконавчому комітету відповідної ради);	
2) протокол зборів (конференції) жителів за місцем проживання з рішеннями про обрання членів органу самоорганізації населення та	2) протокол зборів (конференції) жителів за місцем проживання з рішеннями про утворення органу самоорганізації населення, про затвердження	

його персональний склад, про затвердження Положення, про обрання уповноважених представників для проведення реєстрації органу самоорганізації населення;	Положення, про обрання персонального складу органу самоорганізації населення та уповноважених;	
3) Положення, затверджене зборами (конференцією) жителів за місцем проживання, - у двох примірниках;	3) Положення, затверджене зборами (конференцією) жителів за місцем проживання, - у двох примірниках;	
4) персональний склад членів органу самоорганізації населення із зазначенням прізвищ, імені та по батькові, року народження, місця проживання.	4) персональний склад органу самоорганізації населення із зазначенням прізвищ, імені та по батькові, дати народження, місця проживання його членів.	
4. Заява про реєстрацію органу самоорганізації населення розглядається реєструючим органом у місячний термін з дня подання всіх необхідних документів відповідно до вимог цього Закону.	4. Заява про реєстрацію органу самоорганізації населення розглядається реєструючим органом не пізніше тижневого терміну після прийняття радою рішення про надання дозволу на створення органу самоорганізації населення за умови подання усіх необхідних документів відповідно до вимог цього Закону.	
5. Реєструючий орган може проводити перевірку відомостей, що містяться в поданих на реєстрацію документах.	5. Реєструючий орган може проводити перевірку відомостей, що містяться в поданих на реєстрацію документах.	
6. За результатами розгляду заяви приймається рішення про реєстрацію або відмову в реєстрації.	6. За результатами розгляду заяви реєструючим органом приймається рішення про реєстрацію або відмову в реєстрації органу самоорганізації населення.	
7. Підставою для відмови у реєстрації є обрання органу самоорганізації населення з порушенням вимог Конституції України , цього Закону, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших нормативно-правових актів.	7. Підставою для відмови в реєстрації є виключно затвердження Положення та обрання персонального складу органу самоорганізації населення з порушенням вимог Конституції України, Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, цього Закону.	
8. Про результати розгляду заяви реєструючий орган у 10-денний термін з дня прийняття рішення про реєстрацію або про	8. Реєструючий орган протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про реєстрацію або про відмову в реєстрації повідомляє уповноважених.	

відмову в реєстрації повідомляє уповноважених зборами (конференцією) жителів за місцем проживання їх представників.		
9. Рішення про відмову у реєстрації органу самоорганізації населення може бути оскаржено у встановленому законом порядку до суду.	9. Рішення про відмову в реєстрації органу самоорганізації населення може бути оскаржено до суду у встановленому законом порядку.	
10. У разі внесення змін до Положення до реєструючого органу подаються:	10. У разі внесення змін до Положення у місячний термін з моменту настання змін до реєструючого органу подаються:	
заява, підписана керівником органу самоорганізації населення;	а) заява, підписана головою органу самоорганізації населення;	
протокол зборів (конференції) жителів за місцем проживання про затвердження змін до Положення,	б) протокол зборів (конференції) жителів за місцем проживання про затвердження змін до Положення;	
текст змін.	в) текст змін.	
	Про час і місце проведення зборів (конференції) з метою внесення змін до Положення голова органу самоорганізації населення зобов'язаний повідомити у письмовій формі відповідну сільську, селищну, міську, районну у місті (у разі її створення) раду або її виконавчий комітет не пізніше ніж за сім днів до дня проведення зборів (конференції).	
11. Органи самоорганізації населення можуть легалізувати своє заснування шляхом письмового повідомлення відповідного виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради.	11. Орган самоорганізації населення базового рівня може легалізувати своє заснування шляхом письмового повідомлення виконавчого комітету відповідної сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради. До такого повідомлення додаються документи, передбачені частиною третьою цієї статті. При цьому Положення, затверджене зборами (конференцією) жителів за місцем проживання, подається в одному примірнику.	

	12. Положення про порядок легалізації органів самоорганізації населення затверджується Кабінетом Міністрів України.	
12. Виконавчий комітет сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради затверджує методичні рекомендації порядку здійснення легалізації органів самоорганізації населення, а також надає необхідну організаційну та правову допомогу органам самоорганізації населення у проведенні їх легалізації.	13. Виконавчий комітет сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради затверджує методичні рекомендації щодо порядку здійснення легалізації органів самоорганізації населення, а також надає необхідну організаційну та правову допомогу органам самоорганізації населення у проведенні їх легалізації.	
	14. У містах з районним поділом створюється єдиний Реєстр органів місцевого самоврядування, який ведеться виконавчим комітетом міської ради. Районні у місті ради зобов'язані у 5-ти денний термін подавати до відповідної міської ради такі дані про зареєстровані органи самоорганізації населення після їх легалізації та у разі внесення змін: назва, дата утворення, територія, в межах якої діє орган самоорганізації населення, персональний склад, текст змін.	
		Стаття 9. Припинення діяльності органу самоорганізації населення Припинення діяльності органу самоорганізації населення відбувається шляхом його реорганізації або ліквідації (добровільної чи примусової). Добровільна ліквідація відбувається за рішенням зборів (конференції) громадян за місцем проживання, а примусова – за рішенням суду.
Розділ III	**Розділ III**	
ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ	**ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ**	

Стаття 14. Власні повноваження органу самоорганізації населення	Стаття 14. Власні повноваження органу самоорганізації населення	Стаття 7. Повноваження органу самоорганізації населення
1. Органу самоорганізації населення у межах території його діяльності під час його утворення можуть надаватися такі повноваження:	1. Органу самоорганізації населення, що легалізується шляхом реєстрації, у межах території його діяльності під час його утворення можуть надаватися такі повноваження:	1. При створенні органу самоорганізації населення загальні збори (конференція) громадян за місцем проживання обирають серед власних повноважень, наведених у пункті 2 цієї статті, ті, якими вони бажають його наділити. Перелік власних повноважень органу самоорганізації населення закріплюється в його Положенні або Статуті і може бути переглянутий загальними зборами (конференцією) із внесенням відповідних змін до статутних документів.
1) представляти разом з депутатами інтереси жителів будинку, вулиці, мікрорайону, села, селища, міста у відповідній місцевій раді та її органах, місцевих органах виконавчої влади;	1) представляти інтереси мікрогромади у відповідній місцевій раді та її органах, в місцевих органах виконавчої влади;	2. Органу самоорганізації населення в межах території його діяльності можуть надаватися такі повноваження: 1) представляти інтереси територіальної мікрогромади у відповідній місцевій раді та її органах, місцевих органах виконавчої влади;
2) сприяти додержанню Конституції та законів України, реалізації актів Президента України та органів виконавчої влади, рішень місцевих рад та їх виконавчих органів, розпоряджень сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті (у разі її створення) ради, рішень, прийнятих місцевими референдумами;	2) сприяти додержанню Конституції та законів України, реалізації актів Президента України та органів виконавчої влади, рішень місцевих рад та їх виконавчих органів, розпоряджень сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті (у разі її створення) ради, рішень, прийнятих на місцевих референдумах;	
3) вносити у встановленому порядку пропозиції до проектів місцевих програм соціально-економічного і культурного	3) вносити у встановленому порядку до проектів місцевих програм соціально-економічного і культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних	

розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць та проектів місцевих бюджетів;	одиниць та проектів місцевих бюджетів пропозиції з питань, які стосуються мікрогромади;	
4) організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, проведення робіт з благоустрою, озеленення та утримання в належному стані садиб, дворів, вулиць, площ, парків, кладовищ, братських могил, обладнанні дитячих і спортивних майданчиків, кімнат дитячої творчості, клубів за інтересами тощо; з цією метою можуть створюватися тимчасові або постійні бригади, використовуватися інші форми залучення населення;	4) організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, проведення робіт з благоустрою, озеленення та утримання в належному стані садиб, дворів, вулиць, площ, парків, кладовищ, братських могил, обладнанні дитячих і спортивних майданчиків, кімнат дитячої творчості, клубів за інтересами тощо; з цією метою можуть створюватися тимчасові або постійні бригади, використовуватися інші форми залучення населення;	2) організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо: - охорони навколишнього природного середовища; - проведення робіт з благоустрою, озеленення та утримання в належному стані садиб, дворів, вулиць, площ, парків тощо; - обладнання дитячих і спортивних майданчиків, кімнат дитячої творчості, клубів за інтересами тощо; - догляду за безпритульними тваринами;
5) організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо охорони пам'яток історії та культури, ліквідації наслідків стихійного лиха, будівництві і ремонті шляхів, тротуарів, комунальних мереж, об'єктів загального користування із дотриманням встановленого законодавством порядку проведення таких робіт;	5) організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо охорони пам'яток історії та культури, ліквідації наслідків стихійного лиха, будівництві і ремонті шляхів, тротуарів, комунальних мереж, об'єктів загального користування із дотриманням встановленого законодавством порядку проведення таких робіт;	3) організовувати на добровільних засадах участь населення у здійсненні заходів щодо: - охорони пам'яток історії та культури; - ліквідації наслідків стихійного лиха; - будівництва і ремонту шляхів, тротуарів, комунальних мереж, об'єктів загального користування;
6) здійснювати контроль за якістю надаваних громадянам, які проживають у жилих будинках на території діяльності органу самоорганізації населення, житлово-комунальних послуг та за якістю проведених у зазначених жилих будинках ремонтних робіт;	6) здійснювати контроль за якістю надаваних громадянам, які проживають на території діяльності органу самоорганізації населення, житлово-комунальних послуг та за якістю проведених ремонтних робіт у жилих будинках;	4) здійснювати контроль за якістю надаваних членам територіальної мікрогромади житлово-комунальних послуг та за якістю проведених у зазначених житлових будинках ремонтних робіт;

7) надавати допомогу навчальним закладам, закладам та організаціям культури, фізичної культури і спорту у проведенні культурно-освітньої, спортивно-оздоровчої та виховної роботи серед населення, розвитку художньої творчості, фізичної культури і спорту; сприяти збереженню культурної спадщини, традицій народної культури, охороні пам'яток історії та культури, впровадженню в побут нових обрядів;	7) надавати допомогу навчальним закладам, закладам та організаціям культури, фізичної культури і спорту у проведенні культурно-освітньої, спортивно-оздоровчої та виховної роботи серед населення, розвитку художньої творчості, фізичної культури і спорту; сприяти збереженню культурної спадщини, традицій народної культури, охороні пам'яток історії та культури, впровадженню нових обрядів;	5) надавати допомогу навчальним закладам, закладам та організаціям культури, фізичної культури і спорту у проведенні культурно-освітньої, спортивно-оздоровчої та виховної роботи серед населення, розвитку художньої творчості, фізичної культури і спорту; сприяти збереженню культурної спадщини, традицій народної культури, охороні пам'яток історії та культури;
8) організовувати допомогу громадянам похилого віку, інвалідам, сім'ям загиблих воїнів, партизанів та військовослужбовців, малозабезпеченим та багатодітним сім'ям, а також самотнім громадянам, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, вносити пропозиції з цих питань до органів місцевого самоврядування;	8) організовувати допомогу громадянам похилого віку, інвалідам, сім'ям загиблих воїнів та військовослужбовців, малозабезпеченим та багатодітним сім'ям, а також самотнім громадянам, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, вносити пропозиції з цих питань до органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади, інших установ, підприємств, організацій;	6) організовувати допомогу громадянам похилого віку, інвалідам, сім'ям загиблих воїнів, партизанів та військовослужбовців, малозабезпеченим та багатодітним сім'ям, а також самотнім громадянам, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, вносити пропозиції з цих питань до органів місцевого самоврядування;
9) надавати необхідну допомогу органам пожежного нагляду в здійсненні протипожежних заходів, організовувати вивчення населенням правил пожежної безпеки, брати участь у здійсненні громадського контролю за додержанням вимог пожежної безпеки;	9) надавати необхідну допомогу органам пожежного нагляду у здійсненні протипожежних заходів, організовувати вивчення населенням правил пожежної безпеки, брати участь у здійсненні громадського контролю за додержанням вимог пожежної безпеки;	7) надавати необхідну допомогу органам пожежного нагляду в здійсненні протипожежних заходів, організовувати вивчення населенням правил пожежної безпеки, брати участь у здійсненні громадського контролю за додержанням вимог пожежної безпеки;
10) сприяти відповідно до законодавства правоохоронним органам у забезпеченні ними охорони громадського порядку;	10) сприяти відповідно до законодавства правоохоронним органам у забезпеченні ними охорони громадського порядку;	8) сприяти відповідно правоохоронним органам у забезпеченні ними охорони громадського порядку;
11) розглядати звернення громадян, вести прийом громадян;	11) розглядати звернення громадян, вести особистий прийом громадян;	9) розглядати звернення, вести прийом членів територіальної мікрогромади;

12) вести облік громадян за віком, місцем роботи чи навчання, які мешкають у межах території діяльності органу самоорганізації населення;	Виключити	10) вести облік членів територіальної мікрогромади за віком, місцем проживання тощо;
13) сприяти депутатам відповідних місцевих рад в організації їх зустрічей з виборцями, прийому громадян і проведенні іншої роботи у виборчих округах;	12) сприяти депутатам відповідних місцевих рад в організації їх зустрічей з виборцями, прийому громадян та виконанні ними інших депутатських повноважень в мікрогромаді;	11) інші повноваження.
14) інформувати громадян про діяльність органу самоорганізації населення, організовувати обговорення проектів його рішень з найважливіших питань.	13) інформувати громадян про діяльність органу самоорганізації населення, організовувати громадське обговорення всіх питань, що стосуються поточних та перспективних планів життя мікрогромад, а також планів забудови; проектів рішень органів самоорганізації населення з найважливіших питань;	
	Вказані власні повноваження розповсюджуються на всі органи самоорганізації населення вищого рівня та на всю територію їх діяльності.	
	2. Органу самоорганізації населення базового рівня , що легалізується шляхом повідомлення, під час його утворення можуть надаватися повноваження, передбачені частиною першою цієї статті, за винятком пунктів 1, 6 та 11.	
2. Орган самоорганізації населення набуває власних повноважень з дня його легалізації в порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.	3. Орган самоорганізації населення базового та середнього рівнів набуває власних повноважень з дня його легалізації у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.	
	4. Якщо під час створення органу самоорганізації населення йому було надано лише частину з усього обсягу власних повноважень, передбачених статтею 14 цього закону, а в процесі діяльності органу самоорганізації виникла потреба в їх розширенні у межах, визначених пунктом 1 цієї статті, збори (конференція) жителів за місцем проживання можуть	

	ініціювати перед відповідною радою питання про розширення повноважень органу самоорганізації населення. У разі, якщо сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада повною мірою або частково підтримає таку ініціативу зборів (конференції) жителів за місцем проживання, вона має внести в цій частині зміни до рішення, яким надавалась згода на створення відповідного органу самоорганізації населення.	
	Одночасно із ініціюванням перед сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою питання про розширення переліку власних повноважень органу самоорганізації населення, зборами (конференцією) жителів за місцем проживання вирішується питання про внесення відповідних змін до Положення. У разі прийняття місцевою радою рішення про розширення переліку власних повноважень – голова органу самоорганізації населення забезпечує внесення змін до Положення в порядку, визначеному цим Законом.	
3. Орган самоорганізації населення, як правило, не може бути позбавлений власних повноважень до припинення його діяльності в установленому законом порядку, крім випадків, передбачених статтею 26 цього Закону.	5. Власні повноваження надаються органу самоорганізації населення на необмежений строк. Орган самоорганізації населення не може бути позбавлений всіх або частини власних повноважень до його ліквідації в установленому законом порядку.	
4. Сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада передає органу самоорганізації населення відповідні кошти, а також матеріально-технічні та інші ресурси, необхідні для реалізації зазначених повноважень, здійснює контроль за їх виконанням.	6. Сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада передає органу самоорганізації населення, легалізованому шляхом реєстрації, відповідні кошти, а також матеріально-технічні та інші ресурси, необхідні для реалізації власних повноважень, здійснює контроль за їх виконанням та використанням. Надання коштів, матеріально-технічних та інших ресурсів	

	органам самоорганізації населення здійснюється, як правило, через спеціальні місцеві цільові програми на підставі Договору, який укладається між відповідною місцевою радою та органом самоорганізації населення (далі - договір).	
	Типовий договір про надання радою коштів, матеріально-технічних та інших ресурсів органам самоорганізації населення затверджується Кабінетом Міністрів України.	
Стаття 15. Делеговані повноваження сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради	**Стаття 15. Делеговані повноваження сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради**	
1. Сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада може додатково наділяти частиною своїх повноважень орган самоорганізації населення з одночасною передачею йому додаткових коштів, а також матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для здійснення цих повноважень, здійснює контроль за їх виконанням.	1. Сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада за наявності згоди зборів (конференції) жителів за місцем проживання може на підставі окремого Договору додатково наділяти орган самоорганізації населення, який був легалізований у порядку реєстрації, частиною власних повноважень, а також повноважень своїх виконавчих органів з одночасною передачею йому відповідних коштів, матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для здійснення цих повноважень, зокрема:	3. Орган самоорганізації населення може також мати повноваження, які йому делеговано відповідною місцевою радою. Порядок делегування повноважень сільськими, селищними, міськими радами органам самоорганізації населення затверджує Кабінет Міністрів України.
	а) укладення договорів на виконання робіт по ремонту будинків та благоустрою території згідно з планом соціально-культурного розвитку села, селища, міста (району в місті) та фінансових ресурсів, виділених сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою для виконання цих повноважень;	
	б) організація культурних, спортивних, навчальних та масових заходів для населення відповідно до планів роботи з населенням на відповідній території, витрати на які передбачені у бюджетах села, селища, міста (району в місті);	

	в) надавати допомогу громадянам похилого віку, інвалідам, сім'ям загиблих воїнів та військовослужбовців, малозабезпеченим та багатодітним сім'ям, а також самотнім громадянам, дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування за місцем їх проживання за рахунок отримання та розподілу коштів, передбачених на такі цілі у відповідних місцевих бюджетах;	
	г) надання погодження на виділення земельних ділянок під будівництво, або інших цілей на їх території на підставі громадських обговорень (шляхом спеціальної процедури).	
	д) інші, передбачені цим Законом.	
	Рада та її виконавчі органи здійснюють контроль за реалізацією делегованих органу самоорганізації населення повноважень та використанням переданих йому коштів, матеріально-технічних та інших ресурсів.	
	Типовий договір про делегування повноважень місцевої ради органу самоорганізації населення затверджується Кабінетом Міністрів України.	
2. Сільська, селищна, міська або районна у місті (у разі її створення) рада не може делегувати органу самоорганізації населення повноваження, віднесені законами України до виключної компетенції місцевої ради.	2. Сільська, селищна, міська або районна у місті (у разі її створення) рада не може делегувати органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів повноваження, віднесені законами України до її виключної компетенції.	
3. За рішенням сільської, селищної, міської або районної у місті (у разі її створення) ради орган самоорганізації населення може бути достроково позбавлений повноважень, делегованих йому цією радою.	3. Орган самоорганізації населення може бути достроково позбавлений повноважень, делегованих йому місцевою радою, у випадках та порядку, визначених Договором.	
4. Якщо рішення ради про наділення органу самоорганізації населення повноваженням відповідної ради не	4. Якщо рішення ради про наділення органу самоорганізації населення додатковими повноваженнями не забезпечене фінансами і майном,	

забезпечене фінансами і майном, збори (конференція) жителів за місцем проживання, на яких обирався цей орган, можуть на цій підставі звернутися до відповідної ради про виключення такого повноваження з числа делегованих органу самоорганізації населення.	збори (конференція) жителів за місцем проживання можуть на цій підставі в односторонньому порядку відмовитись від виконання таких додаткових повноважень.	
Розділ IV	**Розділ IV.**	**Розділ IV**
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ОСНОВА ОРГАНУ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ	**ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ**	**ПРАВА, МАЙНО, ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ**
		Стаття 10. Права органу самоорганізації населення Для здійснення цілей і завдань, визначених у статутних документах, орган самоорганізації населення має право: - виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнові і немайнові права; - представляти і захищати свої законні інтереси та законні інтереси членів територіальної мікрогромади у державних та громадських органах; - одержувати від органів державної влади і управління та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх цілей і завдань; - вносити пропозиції до органів влади і управління; - поширювати інформацію і пропагувати свої ідеї та цілі;

		- засновувати засоби масової інформації; - створювати підприємства й установи, необхідні для виконання статутних цілей; Члени органу самоорганізації населення мають право брати участь у засіданнях відповідних місцевих рад та їх виконавчих органів, що стосуються їх діяльності, а також при розгляді питань, ініційованих органом самоорганізації населення. Орган самоорганізації населення користується іншими правами, передбаченими законами України.
Стаття 16. Фінансова основа органу самоорганізації населення	**Стаття 16. Фінансова основа органу самоорганізації населення**	**Стаття 11. Майно і кошти органу самоорганізації населення**
1. Фінансовою основою діяльності органу самоорганізації населення є:	1. Фінансовою основою діяльності органу самоорганізації населення є:	1. Орган самоорганізації населення може мати у власності кошти та інше майно, необхідне для здійснення його діяльності.
кошти відповідного місцевого бюджету, які надаються йому сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою для здійснення наданих органу самоорганізації населення повноважень;	кошти відповідного місцевого бюджету, які надаються йому сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою для здійснення власних та делегованих повноважень;	2. Орган самоорганізації населення отримує від місцевої ради майно на праві господарського відання, якщо інше не передбачено рішенням місцевої ради. Кошти, які місцева рада надає органу самоорганізації населення для виконання власних повноважень, використовуються ним за рішенням його членів. Кошти, які місцева рада надає органу самоорганізації населення разом із делегуванням повноважень,

		використовуються виключно на виконання цих повноважень.
	кошти від здійснення господарської діяльності та комерційної діяльності заснованих органом самоорганізації населення вищого рівня госпрозрахункових підприємств, установ та організацій;	
добровільні внески фізичних і юридичних осіб;	добровільні внески фізичних та юридичних осіб;	3. Орган самоорганізації населення набуває прав власності (якщо інше не передбачено) на кошти і інше майно, передане йому членами територіальної мікрогромади, іншими особами. Орган самоорганізації населення має право на майно та кошти, набуті в результаті господарської та іншої комерційної діяльності його або створених ним юридичних осіб. 4. У разі припинення діяльності органу самоорганізації населення: - майно і невикористані кошти, отримані від місцевої ради, підлягають поверненню місцевій раді; - майно, отримане від інших осіб у користування, підлягає поверненню цим особам; - майно і невикористані кошти, отримані від інших осіб у власність, можуть бути передані іншим органам самоорганізації населення, на благодійницькі цілі, або до місцевого бюджету.
інші надходження, не заборонені законодавством.	інші надходження, не заборонені законодавством.	

2. Орган самоорганізації населення самостійно використовує фінансові ресурси, отримані з місцевого бюджету, на цілі та в межах, визначених відповідною радою.	2. Орган самоорганізації населення самостійно використовує власні фінансові ресурси, у тому числі отримані з місцевого бюджету, на цілі та в межах, визначених Договором.	Стаття 11 частина 2
	3. Кошти на реалізацію власних та делегованих повноважень органу самоорганізації населення окремо закладаються кожного року при прийнятті відповідного місцевого бюджету.	Стаття 11 частина 2
Стаття 17. Матеріальна основа діяльності органу самоорганізації населення	**Стаття 17. Матеріальна основа діяльності органу самоорганізації населення**	Стаття 11
Матеріальною основою діяльності органу самоорганізації населення є майно, передане йому радою в оперативне управління.	1. Матеріальною основою діяльності органу самоорганізації населення є майно: 1) передане йому радою в оперативне управління;	
	2) створене в результаті здійснення господарської діяльності та комерційної діяльності заснованих органом самоорганізації населення вищого рівня госпрозрахункових підприємств, установ та організацій (у разі делегування радою таких повноважень);	
	3) надане органу самоорганізації населення з інших джерел, не заборонених законом, та придбане чи створене органом самоорганізації населення за власні кошти.	
	Майно, вказане в пунктах 2 і 3 цієї частини, є власністю відповідної територіальної громади села, селища, міста, району у місті (або утвореної на основі декількох населених пунктів).	
Орган самоорганізації населення для виконання своїх повноважень користується майном згідно з його призначенням.	2. Орган самоорганізації населення для виконання своїх повноважень користується майном згідно з його цільовим призначенням.	
	Стаття 18. Господарська та інша комерційна діяльність органів самоорганізації населення	Статті 10, 11

	1. Органи самоорганізації населення вищого рівня для виконання своїх завдань, передбачених Договором, в порядку, встановленому законодавством, можуть засновувати підприємства, установи та організації із статусом юридичної особи для здійснення господарської та іншої комерційної діяльності.	
	Діяльність таких підприємств, установ та організацій має бути спрямована переважно на задоволення соціальних, культурних, побутових та інших потреб мікрогромади. Напрямки діяльності таких підприємств, установ та організацій визначаються у Договорах та Статутах підприємств, затверджених відповідними радами.	
	2. З метою забезпечення якісного виконання власних та делегованих повноважень орган самоорганізації населення із статусом юридичної особи може приймати на роботу штатних працівників у порядку, передбаченому трудовим законодавством України. Для органу самоорганізації населення базового рівня це повинно бути передбачено Положенням. Оплата праці таких працівників здійснюється за рахунок коштів органу самоорганізації населення. Розмір заробітної плати встановлюється за рішенням органу самоорганізації населення за погодженням з відповідною радою, але не нижче розміру мінімальної заробітної плати.	
Розділ V	**Розділ V.**	
ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНУ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ	**ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНУ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ**	
Стаття 18. Гласність роботи і підзвітність органу самоорганізації населення	**Стаття 19. Гласність роботи і підзвітність органу самоорганізації населення**	

1. Орган самоорганізації населення інформує населення про своє місцезнаходження, час роботи і прийом громадян.	1. Орган самоорганізації населення інформує населення про своє місцезнаходження, час роботи та прийому жителів.	
2. Орган самоорганізації населення не рідше одного разу на рік звітує про свою діяльність на зборах (конференції) жителів за місцем проживання.	2. Орган самоорганізації населення не рідше одного разу на рік звітує про свою діяльність на зборах (конференції) жителів за місцем проживання.	
3. Громадяни, які проживають на території дії органу самоорганізації населення, мають право знайомитися з його рішеннями, а також отримувати засвідчені секретарем цього органу копії рішень, прийнятих органом самоорганізації населення.	3. Громадяни, які на законних підставах проживають на території дії органу самоорганізації населення, мають право знайомитися з його рішеннями, а також отримувати засвідчені головою або секретарем цього органу копії рішень, прийнятих органом самоорганізації населення.	
Стаття 19. Організація роботи органу самоорганізації населення	Стаття 20. Організація роботи органу самоорганізації населення	
1. Формою роботи органу самоорганізації населення є засідання.	1. Основною формою роботи органу самоорганізації населення є його засідання.	
2. Засідання органу самоорганізації населення скликаються його керівником або заступником керівника в міру необхідності, але не рідше одного разу на квартал.	2. Засідання органу самоорганізації населення скликаються його головою (старостою села, селища, району у місті), а у разі його відсутності чи неможливості здійснення ним цієї функції – заступником голови (старости) або секретарем в міру необхідності, але не рідше одного разу на квартал.	
3. Порядок позачергового скликання засідання органу самоорганізації населення визначається Положенням про цей орган.	3. Порядок скликання засідань, підготовки і розгляду питань, прийняття рішень, позачергового скликання засідання, а також порядок роботи органу самоорганізації населення визначається: для базового та середнього рівнів - Положенням, для вищого рівня – Регламентом управи, який затверджується розпорядженням старости села, селища, району у місті.	

4. Засідання органу самоорганізації населення є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини його загального складу.	4. Засідання органу самоорганізації населення є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини від його загального складу.	
5. Для забезпечення роботи орган самоорганізації населення може утворювати комісії, робочі групи, інші свої органи в порядку, визначеному Положенням про цей орган.	5. Для забезпечення роботи орган самоорганізації населення може утворювати комісії, робочі групи, інші органи у порядку, визначеному Положенням про орган самоорганізації населення або Регламентом управи.	
Стаття 20. Рішення органу самоорганізації населення	**Стаття 21. Акти органу самоорганізації населення**	
1. Орган самоорганізації населення з питань, віднесених до його повноважень, може приймати рішення організаційно-розпорядчого характеру.	1. Орган самоорганізації населення приймає рішення в межах власних повноважень і повноважень, якими орган самоорганізації населення наділила відповідна сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада. Рішення, як правило, приймається шляхом відкритого голосування. На вимогу третини членів органу самоорганізації рішення може прийматися шляхом таємного голосування.	
2. Рішення органу самоорганізації населення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини загального складу цього органу.	2. Рішення органу самоорганізації населення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини його загального складу.	
	3. Рішення органів самоорганізації населення у межах делегованих йому відповідною радою повноважень набувають чинності з дня їх реєстрації у виконавчому органі сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) раді, яка делегувала їх органу самоорганізації населення.	
3. Рішення органу самоорганізації населення, що не відповідають чинному законодавству або прийняті з питань, не віднесених до його повноважень,	4. Рішення органу самоорганізації населення з питань, віднесених до власної компетенції, які не відповідають чинному законодавству або виходять за межі його повноважень, зупиняються відповідною сільською,	

зупиняються відповідною сільською, селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою з одночасним зверненням до суду про скасування такого рішення.	селищною, міською, районною у місті (у разі її створення) радою з одночасним зверненням до суду про скасування такого рішення.	
	5. Голова органу самоорганізації населення (староста села, селища, району у місті) видає розпорядження, які стосуються регламентації внутрішньої роботи органу самоорганізації населення. Розпорядження голови (старости) реєструються в органі самоорганізації населення у порядку, встановленому Положенням (Регламентом).	
Стаття 21. Правовий статус членів органу самоорганізації населення	**Стаття 22. Статус членів органу самоорганізації населення**	
1. Члени органу самоорганізації населення виконують свої обов'язки на громадських засадах.	1. Члени органу самоорганізації населення виконують свої обов'язки, як правило, на громадських засадах.	
2. За рішенням зборів (конференції) жителів за місцем проживання керівник і секретар цього органу можуть працювати в ньому на постійній основі з оплатою їх праці за рахунок коштів, переданих органу самоорганізації населення.	2. За рішенням зборів (конференції) голова та секретар органу самоорганізації населення із статусом юридичної особи – базового та середнього рівнів можуть працювати в ньому на постійній основі з оплатою їх праці за рахунок коштів органу самоорганізації населення, або коштів з інших джерел, не заборонених законодавством. У цьому разі розмір їхньої заробітної плати встановлюється за рішенням зборів (конференції) жителів за місцем проживання.	
	3. Староста села, селища, району у місті за посадою входить до складу виконавчого комітету відповідної ради як заступник сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті ради.	
	4. Староста села, селища, району у місті, не може суміщати свою службову діяльність з іншою посадою, в тому числі на громадських засадах (крім викладацької,	

	наукової та творчої роботи у позаробочий час), займатися підприємницькою діяльністю, одержувати від цього прибуток.	
Стаття 22. Повноваження керівника органу самоорганізації населення	**Стаття 23. Повноваження голови органу самоорганізації населення (старости села, селища, району у місті)**	
1. Керівник органу самоорганізації населення - особа, яка обирається зборами (конференцією) жителів за місцем проживання та очолює орган самоорганізації населення і наділена відповідними повноваженнями у здійсненні організаційно-розпорядчих функцій в порядку, передбаченому Положенням про цей орган.	1. Голова органу самоорганізації населення (староста села, селища, району у місті) - особа, яка обирається зборами (конференцією) жителів за місцем проживання та очолює орган самоорганізації населення і наділена відповідними повноваженнями у здійсненні організаційно-розпорядчих функцій в порядку, передбаченому законом або/та Положенням.	
2. Керівник органу самоорганізації населення:	2. Голова органу самоорганізації населення (староста села, селища, району у місті):	
1) організовує роботу цього органу;	1) організовує роботу органу самоорганізації населення;	
2) скликає і проводить його засідання;	2) скликає і проводить його засідання;	
3) організовує виконання рішень органу самоорганізації населення;	3) підписує рішення, прийняті органом самоорганізації населення та організовує їх виконання;	
	4) видає розпорядження;	
4) є розпорядником коштів, підписує рішення та інші документи органу самоорганізації населення;	5) є розпорядником коштів, підписує фінансові та інші документи органу самоорганізації населення;	
	6) укладає договори із штатними працівниками;	
5) представляє цей орган у відносинах з фізичними і юридичними особами;	7) представляє орган самоорганізації населення у відносинах з фізичними і юридичними особами, має право дорадчого голосу на засіданнях відповідної ради;	
6) виконує доручення органу самоорганізації населення;	8) виконує доручення органу самоорганізації населення;	

7) здійснює інші повноваження, визначені цим та іншими законами України, а також прийнятим відповідно до них Положенням.	9) здійснює інші повноваження, визначені цим та іншими законами України, Положенням про орган самоорганізації населення.	
	3. До основних повноважень старости села, селища, району у місті, крім повноважень, зазначених у частині другій цієї статті, відноситься:	
	1) представлення інтересів жителів села, селища, району у місті в органах місцевого самоврядування, та створюваних ними органах;	
	2) здійснення постійного взаємозв'язку населення з органами місцевого самоврядування;	
	3) доведення до відома населення, роз'яснення і контроль в межах компетенції положень законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, рішень органів місцевого самоврядування;	
	4) видання за дорученням управи села, селища, району у місті довідок населенню;	
	5) інформування населення та організація його участі у місцевих виборах, референдумах, переписах, медичних та санітарно-епідеміологічних заходах, ярмарках та інших заходах, що проводяться органами місцевого самоврядування;	
	6) здійснення моніторингу на підвідомчій території стану роботи організацій, підприємств, а також стану доріг, колодязів, мостів, інших об'єктів комунальної власності, водного та лісового господарства та внесення пропозицій щодо його покращення на збори громадян;	
	7) контроль за наданням у повному обсязі пільг та субсидій малозабезпеченим;	
	8) підготовка для розгляду радою пропозицій щодо використання природних ресурсів місцевого значення;	
	9) організація вирішення питань благоустрою поселення;	

	10) скликання зборів громадян (за власною ініціативою, за ініціативою групи громадян), головування на них;	
	11) щорічне звітування перед жителями села, селища, району у місті про свою діяльність.	
3. У разі відсутності керівника органу самоорганізації населення або неможливості виконання ним своїх обов'язків з інших причин його повноваження виконує заступник керівника або секретар в порядку і межах, передбачених Положенням.	3. У разі відсутності голови органу самоорганізації населення (старости села, селища, району у місті) або неможливості виконання ним своїх обов'язків з інших причин його повноваження виконує заступник голови (старости) або секретар в порядку і межах, передбачених законом або/чи Положенням.	
Стаття 23. Повноваження секретаря органу самоорганізації населення	**Стаття 24. Повноваження секретаря органу самоорганізації населення**	
1. Секретар органу самоорганізації населення:	Секретар органу самоорганізації населення:	
1) організовує підготовку засідання органу самоорганізації населення та питань, що виносяться на його розгляд;	1) організовує підготовку засідання органу самоорганізації населення та питань, що виносяться на його розгляд;	
2) забезпечує ведення діловодства;	2) забезпечує ведення діловодства в органі самоорганізації населення;	
3) забезпечує своєчасне доведення до відповідних підприємств, установ та організацій і фізичних осіб рішень органу самоорганізації населення;	3) забезпечує своєчасне доведення до відповідних підприємств, установ, організацій та фізичних осіб рішень органу самоорганізації населення;	
4) контролює виконання рішень органу самоорганізації населення;	4) контролює виконання актів органу самоорганізації населення;	
2. У разі відсутності керівника органу самоорганізації населення та його заступника або неможливості виконання ними своїх обов'язків з інших причин повноваження керівника цього органу в порядку і межах, передбачених Положенням, виконує секретар.	5) у разі відсутності голови органу самоорганізації населення (старости села, селища, району у місті) та його заступника (заступників) або неможливості виконання ними своїх обов'язків з інших причин виконує повноваження голови (старости) в порядку і межах, передбачених законом або/чи Положенням;	

5) виконує інші передбачені Положенням обов'язки.	6) виконує інші передбачені Положенням обов'язки та доручення органу самоорганізації населення та його голови (старости).	
Розділ VI **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ**		
	Стаття 25. Ревізійна комісія органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів	
	1. Для контролю за використанням органом самоорганізації населення базового та середнього рівнів коштів та іншого майна загальними зборами (конференцією) жителів за місцем проживання на термін повноважень органу самоорганізації населення створюється ревізійна комісія.	
	2. Членом ревізійної комісії не може бути особа, обрана до складу органу самоорганізації населення. Члени ревізійної комісії виконують свої обов'язки на громадських засадах.	
	3. Повноваження ревізійної комісії визначаються Положенням про орган самоорганізації населення.	
Стаття 24. Контроль за фінансовою діяльністю органу самоорганізації населення	**Стаття 26. Контроль за фінансовою діяльністю органу самоорганізації населення та використанням ним майна**	
Контроль за фінансовою діяльністю органу самоорганізації населення в межах своїх повноважень здійснюють:	Контроль за фінансовою діяльністю органу самоорганізації населення та використанням ним майна в межах своїх повноважень здійснюють:	
1) сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада та її виконавчі органи;	(змінити послідовність пунктів 1)-5) 1) сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада та її виконавчі органи;	

2) виконавчий комітет, який здійснив реєстрацію органу самоорганізації населення;	2) виконавчий комітет сільської, селищної, міської районна у місті (у разі її створення) ради, який здійснив реєстрацію органу самоорганізації населення;	
3) збори (конференція) жителів за місцем проживання;	3) збори (конференція) жителів за місцем проживання;	
	4) ревізійна комісія органу самоорганізації населення;	
4) органи державної влади.	5) органи державної влади відповідної компетенції.	
	Розділ VI.	
	ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЛІКВІДАЦІЯ ОРГАНУ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ	Стаття 9, Стаття 11 частина 4
Стаття 25. Дострокове припинення повноважень органу самоорганізації населення	**Стаття 27. Дострокове припинення повноважень персонального складу органу самоорганізації населення**	
1. Повноваження органу самоорганізації населення можуть бути достроково припинені у разі:	1. Повноваження персонального складу органу самоорганізації населення можуть бути достроково припинені у разі:	
3) порушення Конституції і законів України, інших актів законодавства - за рішенням суду.	1) порушення Конституції, законів та інших законодавчих актів України;	
1) невиконання рішень сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, її виконавчого комітету - за рішенням відповідної сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, яка дала дозвіл на його створення; 2) невиконання рішень зборів (конференції) жителів за місцем проживання або невиконання своїх повноважень,	2) невиконання органом самоорганізації населення рішень сільської, селищної, міської ради, районної у місті (у разі її створення) ради, її виконавчого комітету;	
а також саморозпуску - за рішенням зборів (конференції) жителів за місцем проживання;	3) прийняття відповідного рішення зборами (конференцією) жителів за місцем проживання;	
2. Орган самоорганізації населення припиняє свої повноваження також у разі	4) перебудови чи ліквідації будинків, вулиць, кварталів, мікрорайонів, районів у містах, сіл, селищ,	

перебудови або реорганізації будинків, вулиць, кварталів, мікрорайонів, районів у містах, сіл, селищ, у межах яких вони діють, якщо така перебудова, реорганізація пов'язана з відселенням (переселенням) жителів, які брали участь у зборах (конференції), що заснували цей орган.	міст, в межах яких вони діють, якщо така перебудова або ліквідація пов’язані із відселенням (переселенням) жителів відповідної території.	
	2. Рішення про дострокове припинення повноважень персонального складу органу самоорганізації населення у випадках, передбачених підпунктами 1 і 2 пункту 1 цієї статті, приймається сільською, селищною, міською радою на підставі рішення суду, а у випадку, передбаченому підпунктом 3 пункту 1 цієї статті, - на підставі протоколу зборів (конференції) жителів за місцем проживання.	
3. Дострокове припинення повноважень органу самоорганізації населення тягне за собою припинення діяльності цього органу.	3. Дострокове припинення повноважень персонального складу органу самоорганізації населення не тягне за собою ліквідацію цього органу.	
	4. У випадку дострокового припинення повноважень персонального складу органу самоорганізації населення вибори його нового складу мають бути проведені у тримісячний термін з дня прийняття радою рішення про дострокове припинення повноважень персонального складу органу самоорганізації населення.	
	Чинний склад органу самоорганізації населення виконує свої обов'язки до обрання його нового складу.	
Стаття 26. Порядок припинення діяльності органу самоорганізації населення	**Стаття 28. Порядок ліквідації органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів**	
1. Діяльність органу самоорганізації населення припиняється відповідно до цього Закону та його Положення.	1. Орган самоорганізації населення базового та середнього рівнів може бути ліквідований відповідно до цього Закону та/або Положення про орган самоорганізації населення.	

	2. Фінанси та майно органу самоорганізації населення базового та середнього рівнів (за винятком переданих йому відповідною місцевою радою) у випадку його ліквідації не можуть перерозподілятися між членами органу самоорганізації населення або членами мікрогромади, що мешкають на території його діяльності, а використовуються за рішенням зборів (конференції) жителів за місцем проживання на виконання завдань, передбачених Положенням, а у випадках, передбачених законодавством, - спрямовуються до місцевого бюджету та визнаються комунальною власністю територіальної громади, в межах якої діяв орган самоорганізації населення.	
2. У разі припинення діяльності органу самоорганізації населення фінансові ресурси та майно повертаються відповідній сільській, селищній, міській, районній у місті (у разі її створення) раді, що дала згоду на утворення зазначеного органу самоорганізації населення.	3. У разі ліквідації органу самоорганізації населення фінансові ресурси та майно повертаються відповідній сільській, селищній, міській, районній у місті (у разі її створення) раді, що дала згоду на утворення зазначеного органу самоорганізації населення.	
Розділ VII.	**Розділ VII.**	
ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ	**ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ**	
Стаття 27. Гарантії діяльності органу самоорганізації населення	**Стаття 29. Гарантії діяльності органу самоорганізації населення**	
1. Органи місцевого самоврядування сприяють здійсненню органами самоорганізації населення їхніх повноважень і координують їх діяльність.	1. Органи місцевого самоврядування сприяють здійсненню органами самоорганізації населення їхніх повноважень і координують їх діяльність в межах території села, селища, міста.	

2. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та їх посадові особи не мають права втручатися в діяльність органу самоорганізації населення, крім випадків, передбачених законом.	2. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та їх посадові особи не мають права втручатися у діяльність органу самоорганізації населення, крім випадків, передбачених законом.	
	3. Органам самоорганізації населення середнього та вищого рівнів, у місячний термін після їх легалізації виконавчим комітетом сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради надається в оперативне управління нежитлове приміщення у належному технічному стані, яке може бути використано виключно для реалізації органом самоорганізації населення своїх повноважень. Утримання та ремонт цього приміщення здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету. Кошти на утримання регулярно передаються органу самоорганізації населення.	
	4. Сільські, селищні, міські, районні у місті (у разі її створення) ради та їх виконавчі органи зобов’язані надавати органам самоорганізації населення на їхню вимогу копії власних рішень, а також інформувати про проекти своїх рішень, які зачіпають інтереси жителів, що мешкають у межах мікрогромад на території села, селища, міста.	
3. Члени органу самоорганізації населення мають право брати участь у засіданнях відповідних місцевих рад та їх виконавчих органів, що стосуються їх діяльності, а також при розгляді питань, ініційованих органом самоорганізації населення, з правом дорадчого голосу.	5. Члени органу самоорганізації населення мають право брати участь з правом дорадчого голосу у засіданнях відповідних місцевих рад та їх органів при розгляді питань, що безпосередньо пов'язані із діяльністю органу самоорганізації населення, а також ініційованих ним питань.	
	6. Сільські, селищні, міські районні у місті (у разі її створення) ради можуть встановлювати пільги по сплаті місцевих податків та зборів у межах частини, що	

	надходить до відповідного місцевого бюджету, для госпрозрахункових підприємств, установ та організацій, заснованих (утворених) органом самоорганізації населення вищого рівня.	
Стаття 28. Відповідальність органу самоорганізації населення та його посадових осіб за порушення законодавства	**Стаття 30. Відповідальність органу самоорганізації населення та його посадових осіб за порушення законодавства**	
1. Рішення, дії та бездіяльність органів самоорганізації населення та їх членів можуть бути оскаржені до відповідної ради або до суду.	1. Рішення, дії та бездіяльність органів самоорганізації населення та їх членів можуть бути оскаржені до відповідної ради або до суду.	
2. Прийняття органом самоорганізації населення рішень, що суперечать Конституції і законам України, актам законодавства, Положенню про цей орган та іншим рішенням ради, її виконавчого органу, розпорядженням сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті (у разі її створення) ради, а також рішенням зборів (конференції) жителів за місцем проживання, місцевого референдуму, може бути підставою для припинення діяльності органу самоорганізації населення або позбавлення його повноважень.	2. Прийняття органом самоорганізації населення рішень, що суперечать Конституції і законам України, Положенню про цей орган та рішенням ради, її виконавчого органу, розпорядженням сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті (у разі її створення) ради, а також рішенням зборів (конференції) жителів за місцем проживання, місцевого референдуму, може бути підставою для позбавлення органу самоорганізації населення всіх або частини делегованих йому відповідною місцевою радою повноважень або припинення його повноважень.	
Стаття 29. Відповідальність за порушення законодавства про органи самоорганізації населення	Стаття 31. Відповідальність за порушення законодавства про органи самоорганізації населення	
Особи, винні в порушенні законодавства про органи самоорганізації населення, несуть відповідальність згідно з законом.	Органи державної влади та місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, винні в порушенні законодавства про органи самоорганізації населення, несуть відповідальність згідно з законом.	
Розділ VIII	**II. Прикінцеві положення**	**Розділ IV**

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ		ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ
1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування. 2. Сільським, селищним, міським, районним у місті (у разі їх створення) радам протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом забезпечити перереєстрацію існуючих органів самоорганізації населення в порядку, встановленому цим Законом.	1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування.	1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
	2. Закони України та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.	2. Закони України та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.
3. Кабінету Міністрів України у чотиримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:	3. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців після набрання чинності цим Законом:	3. Кабінету Міністрів України у чотиримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом: 1) підготувати пропозиції щодо внесення змін до законів України, що випливають з цього Закону;
1) підготувати пропозиції щодо внесення змін до законів України, що випливають з цього Закону;		
2) привести акти Кабінету Міністрів України у відповідність з цим Законом.	привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;	2) привести акти Кабінету Міністрів України у відповідність з цим Законом;
	забезпечити прийняття відповідно до своєї компетенції нормативно-правових актів, що випливають із цього Закону, зокрема, прийняти Положення про порядок легалізації органів самоорганізації населення, Типове Положення про орган самоорганізації населення, Типовий договір про делегування повноважень місцевої ради органу самоорганізації населення, Типовий договір	3) затвердити: - модельні статутні документи органу самоорганізації населення; - Порядок здійснення легалізації органів самоорганізації населення;

	про надання радою коштів, матеріально-технічних та інших ресурсів органам самоорганізації населення тощо, та затвердити форму Свідоцтва про реєстрацію органу самоорганізації населення;	- Порядок делегування повноважень сільськими, селищними, міськими радами органам самоорганізації населення.
	забезпечити приведення міністерствами, іншими органами центральної виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.	
	4. Сільські, селищні, міські ради в тримісячний термін після набрання чинності цим Законом приймають рішення, спрямовані на регламентацію правового статусу органів самоорганізації населення у відповідних населених пунктах згідно із цим законом.	
4. Визнати такими, що втрачають чинність з дня набрання чинності цим Законом:		